

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАЛЕЖНОСТІ ГРИВНІ ВІД РУБЛЯ

Бедуліна Валерія Олександрівна

**Науковий керівник доц., к.п.н Бобрицька Галина Сергіївна
Харківський навчально-науковий інститут Державного вищого
навчального закладу «Університет банківської справи»**

В умовах ринкового середовища особливого значення набуває аналіз валютного курсу, простеження його динаміки та порівняння його з курсом валют країн-сусідів. На сьогодні, під впливом постійної зміни курсу валют, яке прямо впливає на весь економічний розвиток держави, сучасні фінансисти, аналітики визначають, що між валютним курсом гривня/долар та рубль/долар є залежність. Саме тому це питання потребує уваги, що і визначає актуальність даної проблеми.

Якщо проаналізувати фактори, які можуть впливати на залежність двох валют протягом 2014 – 2015 року, можна виділити наступні: наявність в Україні підприємств, наприклад, банків з російським капіталом, які займають вагоме місце у банківському секторі нашої країни; зниження цін на нафту, яке впливає на ціну основних товарів, які експортує наша країна; можливість отримання грошового переказу із Російської Федерації в доларах; розрахунок за імпортні товари в рублях з Російською Федерацією; заборона на експорт українських товарів в Російську Федерацію; укріплення долара як національної валюти США.

Побудуємо просту лінійну модель залежності курсу гривні від рубля. Вхідними даними у моделі буде курс рубль/долар (x) та гривня/долар (y) за тиждень протягом 2014 – 2015 року, тобто всього спостережень буде 53 за кожен рік [1].

Таблиця 1

Розрахунок коефіцієнтів моделі за 2014-2015 роки

Коефіцієнти	2014	2015
A_0	1,865	18,336
A_1	0,26	0,056
E	0,844	0,157
T_{a1}	8,514	0,992
T_p	2,008	2,008
R^2	0,587	0,0189
F_R	167,096	8,1323
F_p	4,0304	4,0304

Вільний член моделі a_0 не дорівнює 0, що свідчить про відсутність строгої пропорційності між змінними. A_1 показує, що граничне збільшення курсу рубль/долар з гривнею/доларом на 1 одиницю становить у 2014 році 260 рублів, у 2015 – 56 рублів. Коефіцієнт еластичності говорить про те, що у разі збільшення курсу рубль/долар на 1%, гривня/долар гранично зросте на 0,84% у 2014 та 0,16% у 2015 році, тобто залежність не набагато зменшується. Значення Критерію Ст'юдента (T_{a1}) за модулем перевищує значення табличне (T_p) у 2014 році, що свідчить про статистичну значущість обох параметрів, а у 2015 році – протилежний результат. Коефіцієнт детермінації (R^2) показує що 59% (у 2014) та 2% (у 2015) загальної зміни курсу гривня/доллар пояснюється змінами курсу рубль/доллар, а інші відсотки (2014 - 41%, 2015 - 98%) припадають на інші фактори. Значення критерію Фішера (F_R) порівнюють з його значенням табличним (F_p), тобто: $167,096 > 4,0304$ (2014 рік) та $8,1323 > 4,0304$ (2015 рік). Ці данні говорять про те, що зв'язок між залежною і пояснювальною змінною істотний. Оскільки модель є адекватною і статистично значущою, то отримане рівняння залежності може бути використане для прогнозу.

Таблиця 2

Прогноз курсу долар/гривня на 2014 – 2015 рр.

Критерій	2014	2015
$X_{пр}$	57	73
$Y_{пр}$	16,7344	22,4269
$\Delta Y_{пр}$	5,1859	0,1068
$Y_{пр} - \Delta Y_{пр}$	11,5485	22,3202
$Y_{пр} + \Delta Y_{пр}$	21,9203	22,5337

Але, оскільки курс гривні/долара є плаваючим та залежить від великої кількості різних факторів, то прогнозне значення не зовсім відповідає дійсності.

Як висновок, можна виділити те, що певна залежність між курсом рубль/доллар та гривня/доллар все ж таки існує і найбільше вона простежується у 2014 році, ніж 2015. Зменшити цю залежність потрібно використовуючи різні інструменти грошово-кредитної політики, та застосовуючи чіткі дії уряду країни.

Використані джерела:

1. Національного банку України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>